

PROGRAM PROFILAKTYKI

NA ROK SZKOLNY 2015/2016 W ZESPOLE SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH W PŁOTACH

Podstawa prawna:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 191),*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz. 977 ze zm.),*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz.U. z 2003 r. Nr 26 poz. 226),*
- *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 124),*
- *Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996 r. Nr 10 poz. 55 ze zm.).*

I. Założenia teoretyczne i organizacyjne programu:

Profilaktyka – to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona młodzieży szkolnej przed zaburzeniami rozwoju, podejmowaniem zachowań hamujących lub zakłócających rozwój. Zachowania te określone są jako zachowania ryzykowne. W tym celu ważne jest odpowiednie skonstruowanie szkolnego programu profilaktyki, który wzmocni czynniki chroniące, m.in.: zainteresowanie nauką, poszanowanie norm i zasad społecznych, poszukiwanie autorytetów, dbanie o własny rozwój, wzmocnienie więzi ucznia z rodziną. Poza tym działania profilaktyczne ukierunkowane są na eliminowanie czynników ryzyka, tj.: negatywnego wpływu grupy rówieśniczej, absencji i wagarów, dostępności do używek, zażywania narkotyków, agresji i przemocy, słabej więzi z rodzicami, stresu, depresji i innych.

II. Cele szkolnego programu profilaktyki:

1. diagnoza potrzeb i problemów uczniów,
2. wspieranie i pomoc młodzieży w rozwiązywaniu jej problemów,
3. wzmocnianie postaw i zachowań społecznie pożądanych,
4. dążenie do rozwoju osobowości, zainteresowań, właściwego stosunku do siebie i innych,
5. promowanie zdrowego trybu życia,
6. wspomaganie w nauce, zapewnianie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego,
7. uświadamianie uczniów o zagrożeniach wynikających z: wczesnej inicjacji seksualnej, zażywania środków psychoaktywnych, zachowań przejawiających przemoc i agresję.

III. Zadania szkolnego programu profilaktycznego:

1. Poszerzanie zakresu działań zapewniających bezpieczeństwo:
  - a) wskazywanie i eliminowanie zachowań ryzykownych związanych z przejawami agresji, przemocy, niwelowanie absencji, w tym wagarów, przedwczesnej inicjacji seksualnej i wykroczeń przeciw prawu,
  - b) wskazywanie szkodliwości środków odurzających, alkoholu, nikotyny,
  - c) pomoc w radzeniu sobie ze stresem, depresją, marazmem, zniechęceniem,
  - d) systematyczne pogłębianie wiedzy i nabywanie umiejętności przez nauczycieli i wychowawców w celu wspomagania młodzieży w ich problemach wychowawczych,
  - e) rozwijanie zainteresowań i pasji uczniowskich, zagospodarowanie wolnego czasu,
  - f) wspomaganie rodzin niewydolnych wychowawczo.
2. Promocja zdrowego trybu życia:

- a) organizowanie zajęć zapewniających właściwą formę psychiczną i fizyczną uczniów,
- b) edukowanie i dostarczanie wzorców kształtujących właściwe rozumienie dbałości o zdrowie,
- c) przygotowanie do dorosłości,
- d) dbałość o prawidłowe żywienie, przeciwdziałanie otyłości, anoreksji i bulimii, zasady stosowania diet.

3. Postawy moralne, hierarchia wartości:

- a) oferta Szkoły: zajęcia pozalekcyjne, rozwijanie zainteresowań i pasji uczniowskich,
- b) wdrażanie zasad kultury, właściwego stosunku do drugiego człowieka, szacunku do samego siebie i innych,
- c) wzmacnianie zainteresowania nauką szkolną i systematycznego uczestnictwa w zajęciach,
- d) organizowanie zajęć w ramach klubu dyskusyjnego: radzenie sobie z trudnościami wieku dojrzewania, wzmacnianie pozytywnego wizerunku ucznia oraz rozwijanie systemu wartości i norm społecznych.

IV. Metody i formy podejmowanych działań:

Szkolny Program Profilaktyki zakłada stosowanie następujących metod pracy: ankiety, wywiady, obserwacja, metody aktywizujące, analiza dokumentacji.

Zastosowane zostaną następujące formy pracy: rozmowy indywidualne, warsztaty, programy profilaktyczne, zebrania klasowe, imprezy ogólnoszkolne i środowiskowe, przedstawienia, programy wychowawcze klas, prelekcje, filmy, pogadanki dla uczniów i rodziców, pomoc innych instytucji specjalistycznych i edukacyjnych, zasoby biblioteki.

V. Harmonogram działań w ramach szkolnego programu profilaktyki:

Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Zapewnienie bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie diagnozy dotyczącej zachowań ryzykownych oraz problemów współczesnej młodzieży. • Omawianie podczas lekcji z wychowawcą problematyki zachowań agresywnych, ich źródeł, przyczyn i sposobów zapobiegania. • Uświadomienie uczniom odpowiedzialności prawnej za popełnianie czynów karalnych. • Bieżące informowanie uczniów o zapisach w statucie Szkoły dotyczących konsekwencji zachowań ryzykownych. • Pełnienie dyżurów przez nauczycieli podczas przerw, wprowadzenie systemu dyżurów uczniowskich. • Udział w projekcie „Bezpiecznie w naszej szkole” 	<p>Pedagog, wychowawcy</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy, pedagog, policja, psycholog</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Zaproszeni terapeuci</p>
Systematyczne uczestnictwo w zajęciach szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. • Konsekwentne ustalanie przyczyn nieobecności. • Systematyczne informowanie rodziców o nieobecnościach uczniów, ustalenie zasad współpracy. • Zawieranie kontraktu z uczniem. • Uatrakcyjnianie zajęć, stosowanie metod aktywizujących. • Monitorowanie postępów w nauce oraz motywowanie do nauki poprzez nagradzanie, zachęcanie do udziału w konkursach, turniejach i innych. • Zachęcanie do korzystania z zasobów bibliotecznych. • Zajęcia warsztatowe „Jak być zmotywowanym do nauki?” 	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog,</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Dyrekcja</p>

<p>Współpraca, kształtowanie właściwych relacji rówieśniczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania i rozmowy indywidualne uczniów z pedagogiem • Zajęcia integracyjne dla młodzieży: wyjazdy klasowe, imprezy i uroczystości, spotkania pozalekcyjne, wyjścia do kina, teatru, na koncerty. • Lekcje wychowawcze, zajęcia warsztatowe: komunikacja interpersonalna, koleżeństwo, w zgodzie z sobą i innymi, współpraca z innymi, asertywność, umiejętne planowanie wyboru dalszej drogi życiowej itp. • Działalność społeczna na rzecz klasy, Szkoły, środowiska. • Organizowanie imprez i uroczystości klasowych lub szkolnych – mikołajki, andrzejki, walentynki, Dzień Wiosny itp. • Motywowanie i zachęcanie uczniów do samorządności, podejmowania decyzji, odpowiedzialności za siebie i innych 	<p>Pedagog</p> <p>wychowawcy</p>
<p>Edukacja zdrowotna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze i apele o tematyce uzależnień i zachowań agresywnych wśród uczniów. • Rozmowa o blogach osób walczących z nałogami. • Przedstawienia profilaktyczne. • Warsztaty antynikotynowe (papieros i e-papieros). • Zajęcia profilaktyczne dotyczące narkotyków. • Konkurs plastyczny o tematyce profilaktycznej. • Filmy edukacyjne. • Spotkania z zaproszonymi gośćmi– skutki nieświadomej inicjacji seksualnej, dieta w walce z otyłością, skutki nadmiernego odchudzania się i inne. • Problem dopalaczy- zajęcia warsztatowe • Uświadamianie konsekwencji nieprzestrzegania prawa – spotkania z policjantem. 	<p>Zespół ds. profilaktyki</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Zaproszeni goście</p> <p>Dyrekcja, wychowawcy</p> <p>Zespół ds. profilaktyki</p> <p>Pedagog</p> <p>Pielęgniarka szkolna</p> <p>Pedagog, policja</p> <p>Zespół ds. profilaktyki</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, centrum profilaktyki uzależnień, policją 	<p>Wychowawcy Pedagog Wychowawcy</p>
<p>Radzenie sobie ze stresem, lękiem, depresją</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wypracowanie sposobów radzenia sobie ze stresem, lękiem, napięciem emocjonalnym i radzenia sobie w sytuacjach trudnych. • Warsztaty „Jak unikać konfliktów w grupie rówieśniczej?”. • Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów psychologicznych, frustracji i stresu w drodze rozmów indywidualnych i w grupie klasowej. • Edukacja na temat funkcjonowania człowieka w warunkach stresu (tematyka lekcji biologii i edukacja dla edb) i uświadomienie wpływu emocji na nasze zachowania. • Warsztaty „Profilaktyka cyberprzemocy w szkole”. • Zapewnienie uczniom możliwości alternatywnych form spędzania czasu wolnego, udział w kołach zainteresowań, zajęciach sportowych, plastycznych, teatralnych. • Warsztaty „Jak radzić sobie z depresją?”. • Lekcje wychowawcze dotyczące prawidłowego odżywiania się. • Promocja twórczości uczniów popularyzująca zdrowy styl życia – wystawa prac plastycznych. • Prowadzenie akcji informacyjnych na temat AIDS, profilaktyki raka piersi -lekcje wychowawcze na ten temat 	<p>Pedagog, Zespół wychowawczy Pedagog Wychowawcy</p> <p>Nauczyciel biologii, Nauczyciel Edukacji dla bezpieczeństwa</p> <p>Zespół ds. profilaktyki Nauczyciel w-f</p> <p>pedagog</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele, wychowawcy, pielęgniarka,</p>

Inny, czyli jaki? Szacunek dla niepełnosprawnych, tolerancja kulturowa, etniczna i inna	<ul style="list-style-type: none"> • Angażowanie niepełnosprawnych kolegów w życie Szkoły. • Udział uczniów w akcjach charytatywnych. • Pogadanki, filmy edukacyjne, dyskusje. • Wystawy w gablotach szkolnych. • Wielokulturowość w Polsce, poznawanie innych kultur, szacunek do mniejszości narodowych. • „Tolerancyjny, czyli jaki?” – zajęcia klubu dyskusyjnego 	<p>Wychowawcy</p> <p>Pedagog</p> <p>Nauczyciel bibliotekarz</p>
Zasady savoir-vivre’u, kultura słowa, kultura bycia	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze poświęcone tematyce kultury osobistej, właściwego zachowania się. • Uświadomienie wpływu mediów, środowiska na nasz język, sposób wypowiedzania się oraz kształtowanie się naszych postaw i sposobu bycia. • Reagowanie na lekcjach i przerwach na sposób wypowiedzania się uczniów (minimalizowanie wypowiedzi wulgarnych, wymóg stosowania zwrotów grzecznościowych) oraz na agresję słowną, nieadekwatne zachowanie się, a także na akty niszczenia mienia, zaśmiecania klas i korytarzy. • Organizacja dni kultury 	<p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Pracownicy niepedagogiczni</p>
Działalność informacyjna skierowana do rodziców i środowiska lokalnego		
Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Wspieranie rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie dla rodziców na zebraniach szkolnych spotkań ze specjalistami, zgodnie z ich oczekiwaniami, zapotrzebowaniem, warsztaty dla rodziców. • Włączanie rodziców w życie Szkoły: udział w uroczystościach, imprezach. 	<p>Wychowawcy, pedagog, dyrekcja</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie rodziców z ofertą współpracującej ze Szkołą poradni psychologiczno-pedagogicznej – zachęcenie do korzystania z oferty zajęć i warsztatów. 	Wychowawcy
Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz oświaty	<ul style="list-style-type: none"> • Angażowanie osób i instytucji we wspieranie kampanii idei profilaktycznych. • Wykorzystanie prasy do profilaktycznej edukacji i kształtowania konstruktywnych postaw społecznych, np. współpraca z Zespołem ds. promocji Szkoły i gazetami lokalnymi. • Współpraca z policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, poradniami rodzinnymi, opieką społeczną i innymi 	Pedagog Nauczyciele, wychowawcy Dyrekcja
Doskonalenie warsztatu pracy nauczycieli		
Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Doskonalenie zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności zastosowania właściwej strategii profilaktycznej, dostosowanej do sytuacji i wieku ucznia, umiejętności rozpoznania problemu oraz podejmowania właściwych kroków w sytuacji pomagania. • Samodoskonalenie, samokształcenie nauczycieli wg własnych potrzeb – opracowanie literatury przedmiotu. • Wewnątrzszkolne wzajemne dzielenie się swoją wiedzą i umiejętnościami w ramach zespołów nauczycielskich 	Wychowawcy, pedagog, dyrekcja Wychowawcy, nauczyciele Pedagog, nauczyciele Wychowawcy
Dokumentacja szkolna, prawo wewnątrzszkolne	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring i modyfikowanie prawa wewnątrzszkolnego. • Konstruowanie programów wychowawczych dla klas zgodnie z założeniami programu profilaktyki. • Egzekwowanie wymagań i konsekwentne stosowanie kar wobec uczniów 	Dyrekcja Wychowawcy Wszyscy nauczyciele

	łamiących statut szkolny	
Współpraca z rodzicami	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie rodziców do obecności na zebraniach, udziału w wycieczkach, uroczystościach klasowych i szkolnych. • Włączanie rodziców do szeroko rozumianych działań profilaktycznych. • Systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu uczniów, bieżące reagowanie na sytuacje zagrażające bezpieczeństwu uczniów – stała współpraca nauczycieli z rodzicami 	Wychowawcy

VI. Przewidywane efekty:

1. wzrost frekwencji na zajęciach obowiązkowych,
2. wyeliminowanie zachowań agresywnych i przemocy wśród uczniów,
3. lepsze wzajemne relacje między uczniami, nauczycielami i rodzicami,
4. ograniczenie palenia papierosów, picia alkoholu i eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi wśród młodzieży,
5. doskonalenie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami problemowymi i konfliktowymi w szkole i w domu,
6. wykształcenie wśród uczniów postaw społecznie pożądanych, nastawionych na współdziałanie i pomoc drugiemu człowiekowi, wolontariat,
7. dostrzeżenie walorów zdrowego stylu życia,
8. wzrost świadomości uczniów w zakresie zdrowego odżywiania się, stosowania diet, zapobiegania otyłości,
9. wzrost świadomości uczniów w zakresie inicjacji seksualnej i jej skutków,
10. wzrost wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie stosowania różnorodnych form pomocy,
11. zwiększenie liczby uczniów i rodziców korzystających ze wsparcia instytucji profesjonalnych w przypadku zaistniałych problemów,
12. wyposażenie uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych i podejmowania odpowiedzialnych decyzji z punktu widzenia wyboru przyszłej drogi życiowej oraz zdrowia fizycznego i psychicznego, a także bezpieczeństwa osobistego,
13. rozwinięcie większej i skutecznej współpracy z rodzicami.

VII. Ewaluacja programu profilaktyki:

1. rozmowy z nauczycielami i rodzicami,
2. systematyczna analiza wyników nauczania i frekwencji,
3. sprawozdania z pracy wychowawców klas,
4. obserwacja zachowań,
5. analiza dokumentów.

8. Postanowienia końcowe:

1. Szkolny Program Profilaktyki jest zgodny z programem wychowawczym i statutem Szkoły,
2. Program Profilaktyki będzie poddawany systematycznej ewaluacji i modyfikowany w zależności od występujących problemów, potrzeb i oczekiwań rodziców, uczniów oraz nauczycieli,
3. niniejszy program obowiązuje w latach 2015/2016

Zaopiniowano pozytywnie – daty, podpisy :

Rada Rodziców .....

Rada Samorządu Uczniowskiego .....

Rada Pedagogiczna .....